

МОЗ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. М.І. ПИРОГОВА
(ВНМУ ІМ. М.І. ПИРОГОВА)

Введено в дію

наказом ректора ЗВО

ВНМУ ім. М.І. Пирогова

від 7.03. 2026 № 55

Ректор ЗВО

Вікторія ПЕТРУШЕНКО

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію та проведення практичної підготовки
здобувачів вищої освіти
у Вінницькому національному медичному
університеті ім. М.І. Пирогова

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради

ВНМУ ім. М. І. Пирогова

від 26.03. 2026 (протокол № 9)

Вінниця – 2026

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Загальні положення	4
2. Види та зміст практичної підготовки здобувачів вищої освіти	6
3. Бази практичної підготовки здобувачів вищої освіти	10
4. Організація практичної підготовки здобувачів вищої освіти	11
5. Права і обов'язки здобувачів вищої освіти при проходженні практичної підготовки	16
6. Підведення підсумків проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти	19
7. Матеріальне забезпечення практичної підготовки здобувачів вищої освіти	20
8. Прикінцеві положення	20

Положення про організацію та проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова розроблено відповідно до чинних редакцій Законів України: «Про освіту» (ст. 53), «Про вищу освіту» (ст. 51), «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу», «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (в частині загальних вимог до організації медичної діяльності, безпеки пацієнтів і персоналу, в т.ч. здобувачів під час практики на клінічних базах); Постанови КМУ від 30.12.2015 № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (із змінами); Постанови КМУ від 28.12.2020 № 1337 «Про затвердження Положення про організацію освітнього процесу у закладах охорони здоров'я за участю науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти у сфері охорони здоров'я»; Постанови КМУ від 02.03.2016 № 285 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики» (із змінами); Постанови КМУ від 25.10.2024 № 1223 «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту» (із змінами); Наказу МОН від 08.04.1993 № 93 «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (із змінами); Наказу МОН України від 15.05.2024 № 686 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»; Наказу МОН від 26.12.2017 № 1669 «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу»; Наказу МОЗ від 03.10.1995 № 179 «Про затвердження Інструкції про виробничу практику студентів медичного, лікувального, педіатричного, медико-профілактичного, стоматологічного і фармацевтичного факультетів медичних і фармацевтичного вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації»; Наказу МОЗ від 07.12.2005 № 690 «Про затвердження Положення про організацію та проведення практики студентів вищих медичних і фармацевтичних навчальних закладів I-II рівнів акредитації»; Наказу МОЗ України від 06.07.2015 № 408 «Про затвердження Типового положення про університетську клініку вищого навчального закладу (закладу післядипломної освіти)» (із змінами); Наказу МОЗ від 03.08.2021 № 1614 «Про організацію профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я та установах/ закладах надання соціальних послуг/ соціального захисту населення» (із змінами); Наказу МОЗ України від 08.03.2022 № 429 «Про залучення здобувачів вищої,

фахової передвищої освіти, деяких інших категорій осіб до роботи у фармацевтичних (аптечних) закладах, інших закладах охорони здоров'я на період дії воєнного стану»; Рішення Національного агентства кваліфікацій № 1 від 30.06.2025 (протокол № 35 (229) «Про схвалення Рекомендацій щодо присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти у разі відсутності професійних стандартів» та Рішення Національного агентства кваліфікацій № 1 від 27.11.2025 (протокол № 64 (258) «Про схвалення актуалізованих Рекомендацій щодо присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти у разі відсутності професійних стандартів»; Статуту Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова (нова редакція), Положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова та інших локальних нормативних актів Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова (далі – Університет).

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію та проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова (далі – Положення) визначає єдиний порядок організації, проведення, контролю, оцінювання та документального оформлення всіх видів практики здобувачів вищої освіти (далі – здобувачів) Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова (далі – Університет), є нормативним документом внутрішнього регулювання освітнього процесу та обов'язковим для виконання усіма залученими до цього процесу особами: здобувачами, викладачами, керівниками практики та представниками баз практики.

1.2. У цьому Положенні терміни вживаються у такому значенні:

Практична підготовка здобувачів вищої освіти — це складова освітнього процесу, спрямована на формування та розвиток професійних компетентностей здобувачів шляхом застосування теоретичних знань у практичній діяльності, виконання професійних завдань, оволодіння практичними навичками та набуття досвіду професійної діяльності. Практична підготовка може здійснюватися через: практичні заняття, симуляційне навчання, клінічну роботу, лабораторні роботи, практику.

Практика здобувачів вищої освіти – це форма практичної підготовки здобувачів вищої освіти, що передбачає їхню діяльність у реальних або наближених до реальних умовах професійного середовища на Базах практики з метою закріплення теоретичних знань, формування професійних умінь і

навичок та набуття досвіду професійної діяльності.

Освітній компонент практичної підготовки – обов’язкова складова освітньої програми, яка забезпечує набуття здобувачами професійних компетентностей, необхідних знань, умінь та навичок, із чітким визначенням результатів навчання та форм контролю їх досягнення, відповідно до вимог стандарту вищої освіти та професійного стандарту (за наявності).

Освітня програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою цілей та результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій).

База практики – організація, підприємство, установа, що надає здобувачам можливість проходження практичної підготовки, відповідає профілю практики і нормативним вимогам щодо матеріально-технічного оснащення та кадрового складу, і спроможна забезпечити формування професійних компетентностей, передбачених освітньою програмою та програмою практики у повному обсязі.

Керівник виробничої практики навчального відділу Університету - посадова особа навчального відділу, яка здійснює загальну організацію та координацію практичної підготовки здобувачів, забезпечує взаємодію Університету з Базами практики та контроль її проведення.

Керівник практики від Університету - науково-педагогічний працівник профільної кафедри або іншого структурного підрозділу Університету, який здійснює методичне керівництво практичною підготовкою здобувачів, контролює виконання програми практики та проводить підсумкове оцінювання.

Загальний керівник практики від Базы практики - уповноважений представник адміністрації Базы практики, який організовує проходження практики на базі, забезпечує необхідні умови її проведення та призначає безпосередніх керівників практики.

Безпосередній керівник практики (супервізор) - фахівець Базы практики відповідного профілю, який здійснює безпосереднє керівництво практичною діяльністю здобувачів на робочому місці, контролює виконання практичних завдань та оцінює рівень сформованості професійних навичок.

1.3. Метою практичної підготовки є оволодіння здобувачами сучасними методами, формами організації праці у сфері їхньої майбутньої професії; на базі одержаних знань формування в них професійних умінь, навичок і відповідальності для прийняття самостійних рішень у професійних умовах; виховання потреби систематично розширювати свої знання та творчо їх

застосовувати у практичній діяльності, здатності до діяльності з високим рівнем автономності.

1.4. Практична підготовка повинна забезпечити:

- комплексне застосування загальних, інтегральних і спеціальних (фахових) компетентностей для розв'язання складних непередбачуваних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності;
- формування соціальних навичок;
- підвищення здатності випускників до працевлаштування в конкурентних умовах ринку праці;
- отримання здобувачем освіти практичного досвіду роботи, необхідного для формування професійних компетентностей і присвоєння професійної (-них) кваліфікації(-цій) (у разі, якщо це передбачено освітньою програмою).

1.5. Практична підготовка здобувачів передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні необхідного обсягу практичних знань, умінь, навичок відповідно до рівня вищої освіти (бакалавр, магістр, доктор філософії) за визначеною спеціальністю.

1.6. Здобувачі проходять практичну підготовку відповідно до навчального плану та графіку освітнього процесу упродовж навчального року

1.7. Практична підготовка здобувачів може здійснюватися у структурних підрозділах Університету, органах державної влади та місцевого самоврядування, закладах, організаціях, установах та підприємствах різних форм власності (*далі- Базах практик*) як в Україні, так і за її межами, що відповідають профілю практики і нормативним вимогам щодо матеріально-технічного оснащення та кадрового складу, і можуть сприяти формуванню професійних компетентностей, передбачених освітньою програмою та програмою практики у повному обсязі.

1.8. Організацію практики здобувачів вищої освіти в Університеті здійснює Керівник виробничої практики навчального відділу, який координує взаємодію Університету з Базами практики, забезпечує планування та контроль проведення практичної підготовки. Методичне керівництво практикою здобувачів та контроль за виконанням програми практики здійснюють керівники практики від Університету — науково-педагогічні працівники відповідних кафедр або інших структурних підрозділів Університету, які призначаються наказом ректора. На Базах практики організацію проходження практики забезпечує загальний керівник практики від Бази практики, який призначається наказом керівника відповідної установи. Безпосереднє

керівництво практичною діяльністю здобувачів на робочих місцях здійснюють безпосередні керівники практики (супервізори) від Баз практики — фахівці відповідного профілю, які призначаються наказом керівника Баз практики.

2. ВИДИ ТА ЗМІСТ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1. Види, обсяги, терміни та послідовність проведення практичної підготовки визначаються освітніми програмами Університету і відображаються у навчальних планах, робочих навчальних планах і графіках освітнього процесу.

2.2. Відповідно до особливостей конкретної освітньої програми, вимог стандарту вищої освіти та професійного стандарту (за наявності), практична підготовка здобувачів може включати наступні **види нормативних практик**: навчальну, виробничу та переддипломну практику.

2.2.1. Навчальна практика — вид практичної підготовки, що забезпечує перше практичне знайомство здобувачів з майбутньою професійною діяльністю, має ознайомчий та підготовчий характер, спрямована на формування первинних професійних умінь та навичок. Цей вид практики реалізується, як правило, на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

2.2.2. Виробнича практика — вид практичної підготовки, під час якої здобувачі безпосередньо на Базах практики виконують реальні професійні завдання для формування практичних навичок та професійних компетенцій. Основною метою виробничої практики є вдосконалення прикладного аспекту професійної підготовки шляхом закріплення та збагачення низки професійних компетентностей, а також їхню інтеграцію в більш цілісну структуру у формі результатів навчання, а саме: шляхом конвергенції теоретичних та практичних знань здобувачів із урахуванням сучасних умов професійної діяльності й ознайомлення здобувачів зі специфікою організації роботи практикуючих фахівців відповідної галузі. Проводиться виробнича практика на базі організацій, установ і підприємств, що відповідають вимогам обраного фаху та програми практики.

2.2.3. Переддипломна практика є завершальним етапом практичної підготовки та складник атестації здобувача вищої освіти, що проводиться на випускному курсі з метою збору, аналізу та узагальнення фактичного матеріалу для написання кваліфікаційної роботи. Цей вид виробничої практики полягає в оволодінні професійним досвідом і формуванні готовності випускників до самостійної трудової діяльності, зборі та опрацюванні матеріалів для

завершення кваліфікаційної роботи й оформлення її результатів, проводиться в установах, організаціях, підприємствах відповідного профілю.

2.3. Практична підготовка здобувачів за освітньо-професійними та освітньо-науковими програмами може здійснюватися за такими формами реалізації навчальних та виробничих практик як:

2.3.1. Симуляційна практика — вид практичної підготовки, що полягає у відпрацюванні професійних навичок у штучно створеному середовищі (*на спеціалізованому симуляційному обладнанні з різним рівнем реалістичності та технологічної складності*), яке повністю імітує реальні умови майбутньої професійної діяльності.

2.3.2. Спеціалізована практика (практика за професійним спрямуванням) — вид практичної підготовки, спрямований на поглиблене опанування специфічних методів професійної діяльності, окремих технологій, і фокусується на «фахових» навичках (*hard skills*) конкретного напрямку.

2.3.3. Практична підготовка до ОСП(К)І — вид практичної підготовки, інтегрований в освітній процес як спеціалізований етап, спрямований на відпрацювання клінічних навичок та маніпуляцій, які будуть оцінюватися під час складання Об'єктивного Структурованого Практичного (Клінічного) Іспиту (ОСП(К)І) на другому етапі Єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ) за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я» / І2 «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення».

2.3.4. Клінічна практика — вид практичної підготовки здобувачів за освітніми програмами галузі знань 22 «Охорона здоров'я» / І2 «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», що передбачає безпосередню роботу з пацієнтами під контролем керівника практики від Університету та супервізора від Базиса практики.

2.3.5. Лабораторна практика — вид навчальної або науково-дослідної діяльності, що проводиться в спеціально обладнаних приміщеннях (лабораторіях) з метою експериментальної перевірки теоретичних положень, опанування методик вимірювань, аналізу речовин, об'єктів або процесів задля формування дослідницької компетентності.

2.3.6. Педагогічна практика — вид практичної підготовки, що полягає у безпосередньому виконанні здобувачем функцій вчителя, вихователя або викладача в умовах реального освітнього процесу задля формування професійної ідентичності майбутнього педагога.

2.3.7. Клінічна практика здобувачів ступеня доктора філософії — вид спеціалізованої практичної підготовки, що передбачає поглиблення клінічних

компетенцій здобувача у межах обраної наукової спеціальності, апробацію результатів власних наукових досліджень та впровадження інновацій в практичну діяльність у галузі охорони здоров'я.

2.3.8. Лабораторна практика здобувача ступеня доктора філософії — вид спеціалізованої практичної підготовки, що полягає в опануванні здобувачем сучасних методів інструментального, біохімічного, молекулярно-генетичного або технічного аналізу, необхідних для виконання експериментальних досліджень, розробки та впровадження інновацій в науковий / освітній процес та у практичну діяльність.

2.3.9. Педагогічна практика здобувачів ступеня доктора філософії — вид практичної підготовки, що передбачає набуття аспірантами навичок викладання у закладах вищої освіти, розробки робочих програм освітніх компонент, силабусів, методичних матеріалів, а також безпосередню роботу викладача зі здобувачами I-II рівнів вищої освіти.

Також можливі інші види практичної підготовки здобувачів відповідно до специфіки освітніх програм, що реалізуються в Університеті.

2.4. Нормативний обсяг, зміст та види практичної підготовки здобувачів регламентуються стандартом вищої освіти та професійним стандартом (за наявності) і відображаються в освітній програмі, навчальних планах, робочих програмах, силабусах відповідних освітніх компонентів.

2.5. Програми/ силабуси освітніх компонентів з практичної підготовки розробляються уповноваженими на це кафедрами, розглядаються профільними методичними радами та відділом забезпечення якості освіти, затверджуються у встановленому порядку згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова» та іншими нормативними актами Університету і погоджуються з Basis (-ами) практики.

2.6. В програмах / силабусах освітніх компонент з практичної підготовки визначаються її мета, завдання, рекомендації щодо формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

2.7. Проведення навчальних, виробничих і переддипломних практик і їх тривалість визначаються навчальними планами спеціальностей і графіком освітнього процесу.

2.8. Для здобувачів заочної форми навчання, які навчаються без відриву від виробництва, на кожному освітньому рівні передбачається виробнича практика тривалістю до 4 тижнів. У разі, якщо здобувач заочної форми навчання обіймає посаду, визначену чинною редакцією Національного класифікатора України.

Класифікатора професій ДК 003:2010 в межах відповідної спеціальності, він може бути звільнений від проходження виробничої практики за умови надання відповідного документу з місця роботи (копії наказу про прийняття на посаду).

2.9. Термін проведення практики визначається навчальними тижнями (один навчальний тиждень – 45 академічних годин). Обсяг практики вимірюється у кредитах (1 кредит ЄКТС – 30 академічних годин).

2.10. Час проведення практик визначений графіком освітнього процесу. Під час планування практик береться до уваги те, що мінімальна кількість часу, відведеного на канікули здобувачів – 8 тижнів.

2.11. Тривалість робочого часу здобувачів вищої освіти під час проходження практики регламентується чинним законодавством про працю.

3. БАЗИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

3.1. Практична підготовка здобувачів проводиться на Базах практики, що забезпечують виконання програм з освітніх компонент практичної підготовки відповідних освітніх програм.

3.2. Бази практики повинні відповідати таким вимогам:

- здійснювати професійну діяльність, яка відповідає спеціальностям та освітньо-професійним програмам підготовки здобувачів у ВНМУ ім. М.І. Пирогова;
- мати необхідне устаткування, спеціалізоване обладнання, структури підрозділи (напр. відділення, лабораторії, діагностичні кабінети), інформаційні ресурси тощо;
- забезпечувати доступ здобувачам до документації, матеріально-технічних засобів, інформаційних ресурсів закладу тощо, необхідних для виконання програми практики;
- мати в штаті кваліфікованих працівників - фахівців, що відповідають спеціальностям, за якими здійснюється підготовка здобувачів, для здійснення керівництва / супервізії практикою здобувачів залежно від виду практичної підготовки;
- забезпечувати безпечні умови під час проходження практичної підготовки здобувачів та доступ до захисних споруд (укриттів), що відповідають вимогам чинного законодавства України.

3.3. Базами практики можуть бути виробничі структурні підрозділи Університету (Університетська клініка, навчально-наукові лабораторії та ін.), органи державної влади та місцевого самоврядування, організації, установи, підприємствах різних форм власності та підпорядкування (як в Україні, так і за

її межами), що відповідають профілю практики і нормативним вимогам щодо матеріально-технічного оснащення та кадрового складу.

3.4. Визначення Баз практики здійснюється керівництвом Університету спільно з керівником виробничої практики навчального відділу за поданням структурних підрозділів - деканатів, кафедр, дирекцій навчально-наукових інститутів (ННІ), відповідальних за проведення практичної підготовки. Забезпечення практичної підготовки здобувачів Базами практики здійснюється на підставі укладених договорів з Університетом про проведення практики. Тривалість дії договорів погоджується сторонами і може визначатись на різні періоди.

3.5. Здобувачі мають право самостійно, за погодженням з керівником виробничої практики, обрати / запропонувати місце проходження практики за умов, що у закладу є виробничі можливості для реалізації освітнього компоненту з обов'язковим укладенням договору.

3.6. На здобувачів, які проходять практику, поширюється законодавство про працю та правила внутрішнього розпорядку підприємства, організації, установи.

3.7. Здобувачі можуть проходити практичну підготовку на Базах практики, що передбачені у відповідних договорах і можуть бути розташовані як на території іноземних держав, так і в межах України. У випадку, коли База практики розташована на території іншої країни, здобувачам у встановленому порядку надаються програма практики та індивідуальний перелік завдань/компетентностей. При проходженні практичної підготовки здобувачі дотримуються загальних правил та положень щодо проходження практики, встановлених в Університеті.

3.8. У ситуації, якщо заклад/ установа / підприємство, що обраний як База практики (виробничої, переддипломної), вимагає офіційного направлення від Університету щодо конкретного здобувача вищої освіти, Університет забезпечує підготовку та надання відповідного документа. Таке направлення оформлюється лише за умови наявності письмового запиту від установи, яка приймає здобувача на практику; запит може бути складений у довільній формі, але повинен містити повні реквізити установи, ПІБ здобувача, вид і строки проходження практики та підпис уповноваженої особи.

3.9. Практична підготовка здобувачів не проводиться у закладах /установах/ підприємствах, що не відповідають усім необхідним вимогам до Баз практик: невідповідність профілю підготовки здобувача; відсутність укладеної угоди з Університетом; у структурах, що не гарантують керівництвом практичною

підготовкою здобувачів фахівцями; відсутність належної матеріально-технічної бази; небезпечні умови (порушення санітарно-епідемічних норм та/або вимог охорони праці, загроза здоров'ю та життю, тощо).

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

4.1. Організаційні заходи щодо проведення практичної підготовки включають:

- розробку Положення про організацію та проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова;
- розробку програм/ силабусів освітніх компонентів, методичних рекомендацій з практичної підготовки здобувачів відповідно до освітніх програм;
- визначення відповідальних профільних кафедр та інших структурних підрозділів Університету за проведення практичної підготовки здобувачів, затверджених наказом ректора ЗВО;
- формування груп для проведення практичної підготовки (1 група – до 30 здобувачів);
- укладання договорів з Базами практик;
- погодження з керівниками Баз практик обсягів, напрямів, термінів практичної підготовки здобувачів;
- підготовку звітів за результатами практичної підготовки здобувачів.

4.2. Наказом ректора Університету про проведення практичної підготовки здобувачів визначаються:

- Бази практики та терміни проведення практичної підготовки; склад груп здобувачів на період проходження практик;
- Керівники практики від Університету.

4.3. Загальна організація практичної підготовки здобувачів покладається на керівника виробничої практики навчального відділу.

4.4. Відповідальність за проведення практичної підготовки здобувачів покладається на завідувачів визначених профільних кафедр.

4.5. Програма/ силабус освітнього компонента практичної підготовки є основними організаційно-методичними документами, що регламентуються діяльність здобувачів та керівників практики від Університету.

4.6. Керівник виробничої практики навчального відділу забезпечує:

- підготовку проєктів договорів з керівниками Баз практики про співпрацю щодо проведення практичної підготовки та розподілу здобувачів на Базі практики;
- забезпечує своєчасність видачі спільного наказу по Університету та Департаменту охорони здоров'я та реабілітації обласної (міської) державної / військової адміністрації (міської ради) або іншого уповноваженого суб'єкту / державного органу, в якому затверджуються Базі практики;
- здійснює контроль за розробкою програм / силабусів освітніх компонентів з практичної підготовки відповідальними кафедрами Університету;
- погоджує умови проходження практичної підготовки на Базах практики (спільно з деканами факультетів / директорами ННІ);
- визначає кількість здобувачів для проходження практичної підготовки на Базах практики (спільно з деканами факультетів / директорами ННІ);
- проводить організаційні збори зі здобувачами та відповідальними кафедрами щодо проходження практики (спільно з деканами факультетів / директорами ННІ);
- забезпечує керівників практики від Університету, та здобувачів усією необхідною документацією (*як то направлення, програма практики, щоденники, календарні плани, індивідуальні завдання, методичні рекомендації тощо*), перелік якої встановлюється з урахуванням специфіки підготовки за певною освітньою програмою відповідно до спеціальності та рівня вищої освіти;
- здійснює контроль за проведенням виробничої практики, аналізує та узагальнює її результати за звітами відповідальних профільних кафедр щодо проходження практики, готує загальний підсумковий звіт про проходження практики за навчальний рік для розгляду на ректораті / Вченій раді факультету / ННІ;
- повідомляє здобувачам про систему звітності з практики, а саме: подання звіту та щоденника з практики.

4.7. Декани факультетів / керівництво ННІ:

- інформують здобувачів щодо порядку, змісту та термінів проходження практичної підготовки;
- контролюють проходження здобувачами медичного обстеження та наявність особистих медичних книжок задля допуску до проходження практичної підготовки на Базах практики у закладах охорони здоров'я;

- спільно з керівником виробничої практики навчального відділу погоджують умови проходження практичної підготовки на Базах практики; визначають кількість здобувачів для проходження практичної підготовки на Базах практики;
- спільно з керівником виробничої практики проводять організаційні збори зі здобувачами та відповідальними кафедрами щодо проходження практики;
- контролюють своєчасне складання здобувачами підсумкового контролю з практичної підготовки;
- заслуховують звіти кафедр про проведення практичної підготовки здобувачів на Вченій раді факультету ЛНІ (*не менше одного разу упродовж навчального року*).

4.8. Кафедри, які є відповідальними за проведення практичної підготовки:

- пропонують заклади для проведення практичної підготовки здобувачів;
- надають кандидатури викладачів для керівництва практичним навчанням на Базах практики (зادля забезпечення якості практичного навчання до керівництва виробничою практикою залучаються досвідчені професори, доценти й викладачі);
- контроль за проведенням практики, а також за здійсненням керівниками практики від кафедри своїх обов'язків;
- забезпечують розробку та оновлення програм / силабусів освітніх компонент практичної підготовки та своєчасне надання їх до відділу виробничої практики, затверджених відповідно до встановленого в Університеті порядку;
- готують інструкції, методичні рекомендації для здобувачів щодо ведення звітної документації з практичної підготовки;
- розробляють індивідуальне завдання (за потреби), зміст якого повинен ураховувати конкретні умови та можливості підприємства (організації, установи), відповідати цілям і завданням освітнього процесу з урахуванням теоретичної підготовки та здатностей здобувачів;
- інформують здобувачів щодо мети, змісту практики, оформлення необхідних документів, системи звітності, приймають підсумковий контроль з практики;
- забезпечують зворотний зв'язок з Базами практики і співпрацю з оновлення програм практичної підготовки з метою їх максимального наближення до вимог ринку праці;

- аналізують результати виконання програм практичної підготовки здобувачами та визначають напрями підвищення якості процесу практичного навчання;
- надають звіти про проходження практичної підготовки здобувачів керівнику виробничої практики навчального відділу;
- звітують на засіданнях Вчених рад факультетів / ННІ про результати практичної підготовки здобувачів.

4.9. Керівництво практичною підготовкою здобувачів на Базах практики здійснюють:

- керівники практики від Університету;
- загальний керівник від Бази практики;
- безпосередній керівник практики (супервізор) від Бази практики.

4.10. Керівник практики від Університету:

- контролює перед початком практики підготовленість Баз практики та прибуття здобувачів, проведення відповідних заходів;
- проводить інструктаж здобувачів з охорони праці і техніки безпеки, контролює їх дотримання;
- забезпечує безпосереднє керівництво практикою здобувачів на робочих місцях;
- забезпечує необхідні умови на кожному робочому місці для оволодіння здобувачами навичками, уміннями, знаннями відповідно до програм практики;
- веде облік присутності здобувачів на робочих місцях під час практики;
- контролює виконання здобувачами правил внутрішнього розпорядку, техніки безпеки, виконання/невиконання індивідуального навчального плану практичної підготовки, повідомляє про порушення трудової дисципліни керівника виробничої практики навчального відділу /ННІ;
- забезпечує проведення організаційних заходів перед від'їздом здобувачів до Баз практики Вінницької області та за її межами, контролює надання здобувачам освіти необхідних документів (як то договір, направлення, програма практики, щоденник, індивідуальні завдання тощо);
- до початку практики повідомляє здобувачів про систему звітності з практики, а саме: подання письмового звіту щоденника практики зі звітом про проведені маніпуляції та засвоєні практичні навичок, завіреного печатками Бази практики та наказу по Базі практики (для

- здобувачів, які проходили практику за межами Вінниці або за місцем проживання);
- проводить планові зустрічі зі здобувачами задля моніторингу опанування практичними навичками і результативності формування професійних компетентностей, із негайним інформуванням одне одного про невиконання програми практичної підготовки з будь-яких причин;
  - разом з керівником-супервізором від Баз практик забезпечує високу якість проведення практичної підготовки здобувачів;
  - згідно з вимогами програми практичної підготовки та за необхідності може проводити теоретичні заняття в аудиторній або змішаній формі (із застосуванням дистанційних технологій) із залученням компетентних працівників Баз практик з відповідним кваліфікаційним рівнем;
  - перевіряє звітну документацію здобувачів після завершення практики та у складі комісії приймає підсумковий контроль (диференційний залік /залік) з практичної підготовки;
  - подає керівнику виробничої практики навчального відділу / ННІ звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо підвищення якості практичної підготовки здобувачів освіти.

4.11. Загальний керівник від Баз практик:

- призначається наказом керівника організації / підприємства / установи (*директор, медичний директор, старший провізор, головна медична сестра тощо*);
- організовує проходження практики на Базі, контролює її відповідність програмі практичної підготовки і термінам проведення практики;
- проводить інструктаж здобувачів з охорони праці і техніки безпеки, контролює його дотримання;
- спільно з керівником / куратором практичного навчання від Університету організовує, за необхідності, ротацію здобувачів на робочих місцях.

4.12. Безпосередній керівник (супервізор) практики на Базі практик:

- призначається наказом керівника організації / підприємства / установи з числа найбільш досвідчених фахівців, який має відповідну кваліфікацію залежно від спеціальності та виду практики;
- забезпечує безпосереднє керівництво / супервізію практикою здобувачів на робочих місцях;
- забезпечує необхідні умови на кожному робочому місці для оволодіння здобувачами навичками, уміннями, знаннями відповідно до програми практики;

- контролює дотримання здобувачами правил внутрішнього трудового розпорядку, техніки безпеки, виконання програми виробничої практики відповідно до рівня очікуваних /досягнутих програмних результатів;
- веде облік присутності здобувачів на робочих місцях під час проходження практичної підготовки;
- негайно інформує загального керівника практики від Баз і керівника практики від Університету про невиконання програми практичної підготовки, порушення трудового розпорядку, техніки безпеки здобувачами;
- разом з керівником практики від Університету забезпечує високу якість практичної підготовки здобувачів;
- надає письмові характеристики виробничої діяльності кожного здобувача під час проходження практики.

5. ПРАВА І ОBOB'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ ПРОХОДЖЕННІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

5.1. При проходженні практичної підготовки здобувачі мають право на:

- безпечні і нешкідливі умови практичного навчання;
- самостійний вибір місця проходження практики за умов, що у закладу / закладу/установи / підприємства є виробничі можливості для реалізації освітнього компоненту (відповідність усім вимогам до Баз практики), з обов'язковим укладенням договору;
- якісну організацію та реалізацію практичного навчання, ефективну зворотну комунікацію з керівниками практики від Університету та Баз практики;
- своєчасне отримання усієї необхідної для проходження практики інформації та належного методичного забезпечення від керівника виробничої практики навчального відділу/ ННІ, деканатів, кафедр, керівників практики від Університету та Баз практики;
- надання здобувачам вищої освіти права користуватися інфраструктурою закладу, бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, потрібною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності закладу/установи / підприємства;
- зміну Баз практики та/або коригування термінів проходження практики з об'єктивних причин;
- захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного та психічного насильства.

5.2. Здобувачі заочної форми навчання можуть скеровуватися для проходження практики за місцем їх основної роботи або можуть самостійно обирати для себе місце проходження практики відповідно до програми практики та освітньої програми за дозволом керівника виробничої практики навчального відділу/ ННІ або іншої уповноваженої Університетом особи (керівництва випускової кафедри, керівника аспірантури та докторантури).

5.3. Здобувачі з особливими освітніми потребами забезпечуються Університетом спільно з Basis практики: індивідуальним графіком проходження практики (за потреби); адаптацією умов роботи (у межах можливого); вільним доступом до інфраструктури Базис практики; супроводом фахівців відповідно до медико-соціальних показань за наявності обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я.

5.4. Здобувачі під час проходження практичної підготовки на Базах практики зобов'язані:

- до початку виробничої практики своєчасно пройти медичне обстеження та мати при собі оформленні особисті медичні книжки (*обов'язкова умова доступу до практичного навчання для спеціальностей галузі знань 222 «Охорона здоров'я» / I2 «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»; для інших спеціальностей - за потреби, відповідно до вимог Базис практики*);
- обов'язково бути присутніми на зборах з питань організації та проходження практичної підготовки;
- отримати у керівника практики від Університету програму/ силабус освітнього компонента практичної підготовки, форму щоденника, інструкції, рекомендації щодо оформлення всіх необхідних документів, теми індивідуальних завдань тощо відповідно до програми практики;
- своєчасно прибути на Базу практики;
- до початку практики одержати від керівника практики інструктаж про правила внутрішнього розпорядку та техніку безпеки;
- дотримуватися вимог законодавства, статуту та правил внутрішнього розпорядку Базис практики (закладу /установи /підприємства);
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та розпорядження керівників практики;
- вести щоденник практики та іншу звітну документацію, передбачену програмою практики;
- нести відповідальність за доручену роботу та результати її виконання нарівні зі штатними працівниками;

- суворо виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями;
- здобувач несе відповідальність за порушення правил установи, етики, недбале ставлення до людського ресурсу (*пацієнтів*), обладнання, іншого майна Бази практики;
- не розголошувати конфіденційну інформацію;
- негайно інформувати керівників практики про неможливість виконання програми практичної підготовки або її окремих складових з будь-яких причин;
- своєчасно оформити звітну документацію (щоденник, характеристику, підписи, печатки; індивідуальні завдання тощо);
- під час проходження практики та підготовки звітних документів дотримуватись принципів академічної доброчесності та антикорупції;
- своєчасно скласти підсумковий контроль (диференційований залік/ залік) з практичної підготовки.

6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

6.1. Формою звітності здобувачів про проходження практичної підготовки є звіт про проходження практики, що включає щоденник виробничої практики (із описом видів професійної діяльності під час проходження практики, переліком компетентностей та результатів навчання), зведений цифровий звіт про опанування практичних навичок, висновок / характеристику керівника від Бази практики, оцінки керівника від Бази практики.

6.2. Поточне та підсумкове оцінювання теоретичної та практичної підготовки здобувачів за програмою виробничої практики проводиться відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова», та інших організаційно-розпорядчих актів Університету.

6.3. Керівники практичного навчання від Університету та Бази практики здійснюють поточний контроль за формуванням та здобуттям практичних навичок, оцінюючи досягнення здобувача освіти за чотирибальною (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») системою.

6.4. Підсумковий контроль програми практичної підготовки проводиться у формі диференційованого заліку або заліку, що визначено відповідною освітньою програмою та навчальним планом. Оцінки за підсумковий контроль конвертуються за шкалою навчального закладу (від 0 до 200 балів),

національною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F). Всього здобувач за диференційований залік з практики може одержати 200 балів, у тому числі за поточну навчальну діяльність від 72 балів до 120 балів, за результатами підсумкового контролю від 50 балів до 80 балів. Залік як форма підсумкового контролю з практичного навчання вважається зарахованим, якщо здобувач одержав за поточну навчальну діяльність 122-200 балів.

6.5. Підтвердження набуття практичного досвіду та компетентностей визначається на основі досягнення здобувачем освіти мінімального необхідного рівня за кожним визначеним програмним результатом навчання. Вибір методів та процедур оцінювання має комплексний підхід (практичні завдання, клінічні ситуації, симуляційні сценарії, оцінювання індивідуальних завдань тощо) відповідно до програми практики.

6.6. Здобувачі складають підсумковий контроль в останній день практики (як правило) у відповідних структурних підрозділах Університету за наявності повного комплексу звітної документації про проходження практики, оформленого належними чином.

6.7. Протягом трьох днів після закінчення практики керівник від Університету подає відомість успішності до відповідного деканату, звіт про проведення практики – керівнику виробничої практики навчального відділу /ННІ /завідувачу випускової кафедри Університету.

6.8. Результат диференційованого заліку / заліку за практичну підготовку вноситься у відомість успішності та у залікову книжку здобувача.

6.9. Підведення підсумків проведення практичної підготовки аспірантів / здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється відповідно до «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова».

6.10. Здобувач, який не виконав програму практичної підготовки, направляється на повторне проходження або отримує академічну заборгованість. Якщо програма практики не виконана з поважної причини, здобувач подає заяву на ім'я керівника виробничої практики декану факультету / директору ННІ з проханням перенести термін практики та додає підтверджувальні документи. Про перенесення терміну проходження практик видається наказ ректора Університету, в якому встановлюється новий термін проходження практики.

6.11. Підсумки практичної підготовки здобувачів обговорюються на засіданнях кафедр, Вчених рад факультетів та на ректораті.

7. МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

7.1. Витрати на практику здобувачів вищої освіти Університету є складовою частиною загальних витрат на підготовку фахівців (якщо контрактом не передбачено інше).

7.2. Кількість годин на керівництво практикою та проведення захисту звіту за практику встановлюється відповідно до норм часу для планування і обліку навчальної роботи науково-педагогічних працівників Університету.

7.3. Обсяги часу на керівництво практикою не повинні перевищувати обсяги часу, передбачені навчальним планом.

7.4. Робочий час керівника практики від кафедри враховується як педагогічне навантаження, що заплановане йому на керівництво практикою на навчальний рік.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Положення затверджується Вченою радою Університету і вводиться в дію наказом ректора Університету.

8.2. Зміни та доповнення до Положення затверджує Вчена рада Університету, шляхом затвердження Положення в новій редакції, яке вводиться в дію наказом ректора Університету.

8.3. Із затвердженням нової редакції Положення, попередня редакція Положення втрачає чинність.

8.4. Усі питання, що не врегульовані цим Положенням, вирішуються відповідно до чинного законодавства України та внутрішніх нормативно-правових актів Університету.

РОЗРОБНИКИ:

Сергій НЕДОШОВЕНКО, керівник виробничої практики навчального відділу
 Наталія ЗАЧКО, завідувач кафедри біохімії ім. професора О.О. Пентюка, гарант ОПП
 «Медицина»
 Наталія ПЕНТЮК, завідувач кафедри пропедевтики внутрішньої медицини, гарант ОПП
 «Медицина»
 Михайло ПОЛАЖИНЕЦЬ, лікар-інтерн, випускник ОПП «Медицина»
 Василь СТОЙКА, медичний директор КНП «Вінницька обласна клінічна лікарня ім. М. І.
 Пирогова Вінницької обласної Ради»

ПОГОДЖЕНО:

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
 та лікувальної роботи
 « 12 » 02 2026

Василь ПОГОРІЛИЙ

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
 роботи та післядипломної освіти
 « 02 » 03 2026

Олександр НАЗАРЧУК

В.о. начальника навчального відділу
 « 02 » 03 2026

Галина МАЗУР

Заступник ректора ЗВО
 з правових питань
 « 02 » 03 2026

Сергій СЕРГІЙЧУК

Титульний аркуш звіту з практики
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

_____

факультет / інститут (повна назва)

_____

кафедра (повна назва)

ЗВІТ

ПІБ здобувача освіти _____

з _____ практики _____ навч. рік
 (назва освітнього компонента)

база практики (стажування) _____
 Назва підприємства (установи, закладу)

Галузь знань _____

Шифр та найменування

Спеціальність _____

Код та найменування

Освітня програма _____
 назва, рівень вищої освіти (бакалавр, магістр, доктор філософії)

Керівник від кафедри	Керівник від Базы практики
_____	_____
Прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання	Прізвище, ініціали, посада
_____	_____
Підпис Дата	Підпис Дата

Кількість балів за підсумковий контроль _____

Оцінка за шкалою: інституційною _____ / ЄКТС _____ Дата _____

Члени комісії:

_____

Підпис

_____

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

_____

Підпис

_____

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

_____

Підпис

_____

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ